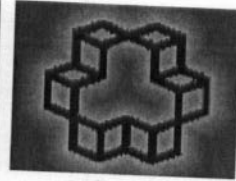

جمله ۱۲ - ۴۱

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
هفتمین کنفرانس سیستم‌های هوشمند

G.I.S

۲۹ و ۳۰ آذر و اول دی ماه ۱۳۸۴

K.N.T.U

7th Conference on Intelligence Systems - K.N.T. University of Technology, Tehran, Iran - 2005

Tehran Nasir Toosi University

جدول نشستهای کنفرانس

برای مشاهده مقاله، بر روی مقاله مورد نظر کلیک نمایید

سالن A	سه شنبه ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۲:۲۰	
نشست موازی اول	دکتر خاکی صدیق - دکتر غفاری - مهندس علیاری	
موضوع نشست: کنترل هوشمند (۱)		
نویسنده/نویسندگان	عنوان مقاله	ردیف
حنیف طاهر سیما محمد تشنه لب	کنترل سیستم پاندول وارونه به کمک شبکه عصبی گاما	۱
محمد حداد ظریف محمدعلی صدرنیا	Fuzzy Linear Quadratic Regulator Controller Design	۲
مهدي صفا علي خاكي صدیق بیژن معاونی	تنظیم پارامترهای یک کنترل کننده PI با استفاده از شبکه CA	۳
حمید رضا مدرس علي اکبر قره ویسی محمد علي واحدی زاده محمود سموات	تنظیم بهینه پارامترهای کنترل کننده مد لغزشی باروش بهینه سازی اجتماع پرندگان	۴
Mahdieh shadi S. D. Katebi	Application of Reinforcement Learning to Control System Design	۵

سالن B	سه شنبه ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۲:۲۰	
نشست موازی اول	دکتر اکبری زاده توتونچی - دکتر فاتحی - دکتر میرعبدینی	
موضوع نشست: ردیابی هوشمند اهداف		
نویسنده/نویسندگان	عنوان مقاله	ردیف
علیرضا انصاری امیر حسین انصاری	بهره گیری از الگوریتم مورچگان جهت بهینه سازی همکاری عاملها در دستیابی به هدف گریزان	۱
محمدرضا اکبرزاده مرتضی خادمی سریشاهی تقی زاده - طیرانی کاهوکار	On Competitive Reinforcement Learning of Preys and Predators	۲
سید هاشم داورپناه علیرضا انصاری وحیده بانگل محمد ریاضت	تصمیم گیری مجرد عامل های فوتبالیست مبتنی بر وضعیت جمعی	۳
روزبه دانشور مازیار احمد شعربافی کارو لوکس علیرضا فصیح	Formation of Football Teams without Explicit Coordination	۴
علیرضا انصاری	Implementing a CBR model on MAS to	

م. محبی م. چرخ گرد م. فرخی	Designing of Fuzzy Logic Controller for Parallel Hybrid Electric Vehicles	۲
جلیل رضایی پزند علی توکلی	شبیه سازی کنترل ارتعاشات تیر هوشمند به روش اجزای محدود	۳
سید علیرضا متولیان سعید شیری محمد رضا میبدی	حل مساله سینماتیک معکوس در رباتهای افزونه با استفاده از اتوماتهای سلولی باز	۴
امید مظاهری حبیب رحیمی مشهدی عبدالرحمن جامی الاحمدی	بهینه سازی نیروهای لرزشی مکانیزم چهار میله در فضای محدود با استفاده از الگوریتم ژنتیک	۵

سالن D	سه شنبه ساعت ۱۷:۰۰ الی ۱۸:۳۰
نشست موازی سوم	دکتر حسینی - دکتر حسینی - دکتر باستانی

موضوع نشست : مهندسی پزشکی - پردازش تصویر

ردیف	عنوان مقاله	نویسنده/نویسندگان
1	CT and MRI Images Registration Based on Mutual Information	حسن قاسمیان سیلان دانشور
۲	ارایه ی یک سیستم هوشمند در آشکارسازی لبه های تصاویر سونوگرافی	علی رفیعی محمد حسن مرادی محمد رضا فرزانه
۳	A time domain approach for EEG spike detection: Improving the technique	حمید حسن پور MB.MALARVILI
۴	تشخیص خودکار آریتمی های قلبی با استفاده از سیگنال تغییرات نرخ ضربان قلب (HRV)	بابک محمدزاده اصل سید کمال الدین ستاره دان
۵	تشخیص خودکار مراحل خواب با استفاده از جدول جستجوی فازی	مهدی آذرنوش محمد رضا اکبرزاده توتونچی

سالن A	چهارشنبه ساعت ۸:۳۰ الی ۱۰:۰۰
نشست موازی چهارم	دکتر اعرابی - دکتر مشیری - مهندس عاروان

موضوع نشست : کنترل مدلسازی / شناسایی

ردیف	عنوان مقاله	نویسنده/نویسندگان
۱	خود سازماندهی در مدلسازی به کمک شبکه عصبی - فازی	عطیه سرابی جماب ایمان محمدزمان علی اکبر افضلیان
۲	ترکیب هوشمند اطلاعات در سیستم تلفیقی GPS/INS توسط شبکه عصبی توسعه یافته	علی اسدیان بهزاد مشیری علی خاکی صدیق
۳	مدلسازی مقاومت مارشال در تثبیت خاک با امولسیون و سیمان با استفاده از شبکه عصبی-فازی و بهینه یابی هزینه ها توسط الگوریتم ژنتیک	مجتبی قاسمی سهیل فاطری سید مرتضی مرندی محمد تشنه لب
۴	بررسی عملکرد شبکه تطبیقی عصبی فازی در سیستم تلفیقی GPS/INS	علی اسدیان بهزاد مشیری علی خاکی صدیق
۵	شناسایی خطاهای آنالوگ با استفاده از شبکه عصبی فازی احتمالی مقاوم	رضا عسگری کریم محمدی

سالن B	چهارشنبه ساعت ۸:۳۰ الی ۱۰:۰۰
نشست موازی چهارم	دکتر ابریشمی مقدم - دکتر اکبرزاده توتونچی

موضوع نشست : پردازش تصویر

ردیف	عنوان مقاله	نویسنده/نویسندگان
------	-------------	-------------------

بهینه‌سازی نیروهای لرزشی مکانیزم چهار میله در فضای محدود با استفاده از الگوریتم ژنتیک

عبدالرحمن جامی الاحمدی
عضو هیئت علمی گروه مکانیک
دانشکده مهندسی، دانشگاه فردوسی

حبیب رجبی مشهدی
عضو هیئت علمی گروه برق
دانشکده مهندسی دانشگاه فردوسی

امید مظاهری
دانشجوی کارشناسی
مکانیک جامدات*

چکیده

طراحی سیستم‌های دینامیکی، بدون توجه به اثرات ناشی از دینامیک سیستم، مشکلات زیادی را پدید می‌آورد. در ماشین آلات دوار و مکانیزم‌ها، علاوه بر نیروهای خارجی سیستم، نیروهای ناشی از جرم اعضا نیز از اهمیت بسزایی برخوردارند. این نیروها، ارتعاشاتی را در شاسی دستگاه ایجاد می‌کنند که باید مبادرت به حذف آنها نمود. در این مقاله، مسئله بهینه‌سازی نیروهای لرزشی یک مکانیزم چهار میله مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. گرچه حل‌های تحلیلی این مسئله موجودند، ولی بدلیل اینکه در اکثر کاربردهای عملی، جواب‌های تحلیلی قابل پیاده شدن نیستند، سعی شده است با ارائه یک روش جدید بر پایه الگوریتم‌های ژنتیک، این نیروها را به حداقل رساند. انعطاف‌پذیری الگوریتم‌های ژنتیک در مدلسازی مسائل پیچیده، امکان لحاظ نمودن شرایط خاص مسئله و دستیابی به جواب‌های خوب و قابل پیاده‌سازی را فراهم می‌سازد. بدین منظور در این مقاله، ضمن تشریح صورت مسئله، با انتخاب یک تابع هدف مناسب، کارایی این روش و مزایای آن در بهینه‌سازی نیروهای لرزشی یک مکانیزم چهار میله بررسی می‌گردد.

کلمات کلیدی: الگوریتم‌های ژنتیک، نیروهای لرزشی، توازن نیرویی مکانیزم

۱- مقدمه

یک مکانیزم، مجموعه‌ای از اعضای مقاوم است که نسبت به یکدیگر قابلیت حرکت داشته و یک عضو بعنوان عضو مبنا ثابت باشد. اگر تعداد اعضا چهار تا باشد، و زوج‌های سینماتیکی آنها از نوع پست^۱ باشد، به آن، چهار میله‌ای می‌گویند. چهار میله‌ای‌ها کاربردهای زیادی در صنعت دارند. می‌توان آنها را در دستگاه‌های تراش، پرس، پانچ، زیردریایی‌ها، موتور اتوموبیل و ... مشاهده نمود. بدلیل اینکه اعضای مکانیزم دارای جرم و عموماً حرکات شتاب‌دار با شتاب متغیر هستند، در طول کورس کاری عضوها، نیروهای اینرسی به هر عضو وارد می‌شود. براینکه این نیروها به زمین منتقل می‌گردد. طبق قانون سوم نیوتن، عکس‌العمل این نیروها به پایه‌های مکانیزم وارد می‌شود و ارتعاشات پایه را فراهم می‌آورند. این نیروها که بطور تناوبی به کل مکانیزم وارد می‌شوند، نیروهای لرزشی نامیده می‌شوند. در این مقاله، نیروهای لرزشی یک مکانیزم، با دو روش تحلیلی و استفاده از الگوریتم‌های ژنتیک، در فضای نامحدود بهینه می‌شوند و با مقایسه نتایج از الگوریتم ژنتیک، جهت حل مسئله با در نظر گرفتن محدودیت فضا، استفاده می‌شود. ساختار مقاله بدین شرح است.

*M.Sc. Student of mechanical Eng., Email: O.mazaheri@gmail.com

^۱ Lower pair

در بخش ۲ مقدمه‌ای در باره مکانیزم‌ها و توازن نیروهای لرزشی در آنها، ارائه می‌شود. بخش ۳، الگوریتم ژنتیک، تابع هدف و نحوه کد کردن مسئله در GA را بیان می‌کند و در بخش ۴ با حل یک مسئله نمونه، جواب‌ها بررسی می‌گردند. نهایتاً در بخش ۵ با ارزیابی جواب‌ها به نتیجه‌گیری پرداخته می‌شود.

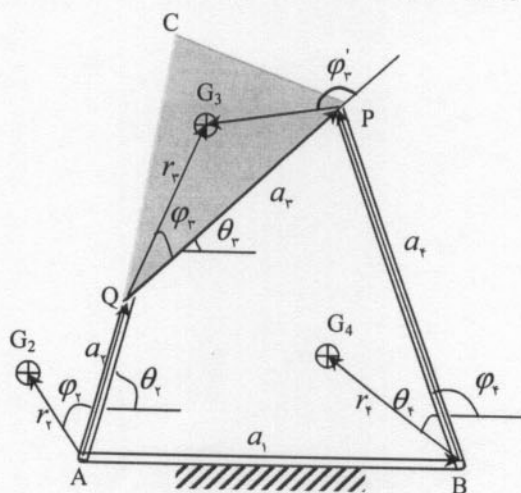
۲- توصیف مسئله تعادل نیرویی

هنگامی که یک مکانیزم میله‌ای حرکت می‌کند، نیروها را به پایه‌های نصب خودش وارد می‌کند. اگر مکانیزم متوازن نشده باشد، این نیروها منجر به ارتعاش، نویز، سایش و مسئله خستگی می‌شوند. Lowen و Berkof [۱]، به تشریح کامل این مسئله پرداخته‌اند. آنها دو روش مکمل یکدیگر را جهت حذف نیروها و ممان‌های لرزشی وارد به زمین، ارائه کرده‌اند. توازن نیروها با استفاده از مجموعه بردارهای تابع زمانی خطی انجام می‌شود. این بردارها، توزیع جرم و موقعیت مراکز اجرام را تعریف می‌کنند، بطوریکه مرکز جرم کل سیستم در طی کار آن ثابت می‌ماند. لذا برای یک مکانیزم متوازن شده از نظر نیرویی، بردار برآیند نیروهای منتقل شده به زمین، صفر است. اگر چه توازن نیرویی، موجب حذف ممان لرزشی منتقل شده به زمین نمی‌شود، برای دستیابی به توازن کامل، معادله اندازه حرکت نیز باید برای سیستم نوشته شود. هنگامی ممان‌های لرزشی صفر می‌شوند که بردار برآیند آنها، صفر شود. این کار با افزودن جرم‌های اضافی به سیستم انجام می‌شود. با این کار در واقع، مرکز جرم کلی سیستم، به نحوی تغییر می‌کند که نیروها و ممان‌های لرزشی وارد به سیستم، بهینه شوند.

در شکل ۱، یک چهار میله‌ای نمونه $RRRR^1$ نشان داده شده است. در این مکانیزم، میله ۱، زمین می‌باشد. میله ۲ با مرکز جرم G_2 ، ورودی مکانیزم است. مرکز جرم عضو ۳ یا عضو شناور، در G_3 می‌باشد و بطور مشابه، مرکز جرم میله ۴ در G_4 است.

پارامترهای استفاده شده در شکل ۱ به شرح زیر می‌باشند:

M	جرم کل مکانیزم	a_i	طول میله‌های اول تا چهارم
F_i	نیروی وارد بر هر میله	θ_i	زاویه میله‌ها با محور x
m_i	جرم میله‌های ۲ و ۳ و ۴	a_{Qx}, a_{Qy}	شتاب نقطه Q مشخص شده در شکل ۱
φ_i	زاویه نسبی مرکز جرم هر میله	a_{Px}, a_{Py}	شتاب نقطه P مشخص شده در شکل ۱
r_s	بردار مکان مرکز جرم کلی مکانیزم	r_i	بردار مشخص کننده مکان مرکز جرم هر میله

¹ چهار مفصل از نوع Revolute می‌باشند.

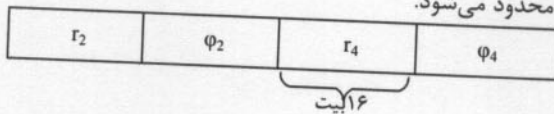
شکل ۱) پارامترهای استفاده شده در مسئله

برای حذف نیروهای لرزشی مکانیزم، با افزودن جرم‌های تعادل و جابجا کردن مرکز جرم میله‌های ۲ و ۴ را به نقطه‌ای منتقل می‌کنند که مرکز جرم کلی سیستم با اجرای مکانیزم، تغییری نکند. معادلات ۱۲ و ۱۳ در ضمیمه، موقعیت مراکز اجرام میله‌های ۲ و ۴ را مشخص می‌کند. در این صورت، نیروی لرزشی ثابتی از نظر اندازه و جهت به پایه‌های نصب سیستم وارد می‌شود. این نیروی ثابت موجب ایجاد مشکلات ذکر شده در قبل نمی‌شود. روش تحلیلی بالانس کردن مکانیزم چهارمیله در ضمیمه آمده است. اما در عمل همواره نمی‌توان جواب‌های تحلیلی را پیاده سازی نمود و گاهی مناسب است که جواب‌هایی که نسبتاً خوب هستند انتخاب شوند. در واقع با انجام مصالحه بین میزان خوب بودن جواب و میزان هزینه لازم برای رسیدن به جواب‌های تحلیلی، جواب بهینه انتخاب می‌شود. در این بررسی، سعی شده است که با استفاده از الگوریتم‌های ژنتیکی، بتوان توازن نیرویی یک مکانیزم چهار میله را به طور مقید انجام داد.

۳- الگوریتم ژنتیک و کد نمودن مسئله

الگوریتم‌های ژنتیک، یک روش جستجوی موازی و تصادفی هستند که از تکامل طبیعی برای حل مسائل مختلف بهینه‌سازی، برنامه‌ریزی اتوماتیک، مدل‌سازی سیستم‌های پیچیده و ... استفاده می‌کنند. این الگوریتم که کاربردهای آن در بهینه‌سازی مشهودتر است، جستجوی خود را با یک جمعیت تصادفی در فضای تصمیم‌گیری شروع می‌کند. هر شخص در این جمعیت یک جواب مسئله می‌باشد و معمولاً با یک رشته باینری با نام کروموزوم مشخص می‌شود. اصول عملکرد الگوریتم ژنتیک، حرکت از یک جمعیت به یک جمعیت جدید، با استفاده از اپراتورهای زیستی مانند انتخاب، برش، جهش و ... می‌باشد [۳]. دو گام مهم برای تبدیل یک مسئله بهینه‌سازی به یک مسئله بهینه‌سازی تکاملی، تعریف کروموزوم و تابع برازندگی می‌باشد.

در این مسئله، چهار پارامتر مختلف داریم که باید تنظیم شوند. آنها عبارتند از دو پارامتر مربوط به فاصله مرکز جرم میله‌های ۲ و ۴ و دو پارامتر مربوط به زاویه آنها نسبت به میله‌های متناظرشان (مطابق شکل ۱، $r_2, \varphi_2, r_4, \varphi_4$). این پارامترها با هم یک فرد را در الگوریتم ژنتیک تشکیل می‌دهند. اگر طول فرد ۶۴ بیت باشد، به هر متغیر ۱۶ بیت اختصاص می‌یابد. به نظر می‌رسد که برای عملی بودن طرح، متغیرهای مربوط به فاصله مراکز اجرام، نباید از حداکثر طول هر عضو، بیشتر شود، و نیز متغیرهای مربوط به زاویه، بر حسب رادیان از نظر اندازه کمتر از π هستند، لذا با قرار دادن دو بیت مربوط به عدد صحیح به هر سلول و ۱۳ بیت اعشاری (معادل دقت ۴ رقم اعشار) و یک بیت علامت، ناحیه جستجوی الگوریتم به فضای درون یک فوق مکعب، محدود می‌شود.

پس از تعیین ساختار کروموزوم، اکنون بایستی تابع برازندگی را جهت مقایسه کروموزوم‌ها برای حل این مسئله، معرفی نمود. لیکن باید مولفه‌های نیروی برآیند وارد بر مکانیزم در محورهای x و y محاسبه گردد. در یک سیکل کامل یک مکانیزم، نیروهای لرزشی تابعی از زاویه دوران عضو ورودی می‌باشند. با شبیه‌سازی سیستم، تمامی مشخصات سینماتیکی سیستم از جمله شتاب‌ها، بدست می‌آیند و با استفاده از آنها، مقادیر نیروها بدست می‌آیند. مقادیر نیروهای وارد بر میله‌ها از رابطه زیر بدست می‌آید:

$$\begin{aligned} F_2 &= m_2 a_{G_2} \\ F_3 &= m_3 a_{G_1 / \text{fram}} \\ F_4 &= m_4 a_{G_4} \end{aligned} \quad (1)$$

که در آن مقادیر شتاب‌ها عبارتند از:

$$a_{G_2} = \omega_2 \times (\omega_2 \times r_2) + \alpha_2 \times r_2 \quad (2)$$

$$a_{G_3 / fram} = a_{G_3 / Q} + a_{Q / fram}$$

$$a_{G_3 / Q} = \omega_3 \times (\omega_3 \times r_3) + \alpha_3 \times r_3 \quad (3)$$

$$a_{Q / fram} = \omega_2 \times (\omega_2 \times a_2) + \alpha_2 \times a_2$$

$$a_{G_4} = \omega_4 \times (\omega_4 \times r_4) + \alpha_4 \times r_4 \quad (4)$$

کل نیروی لرزشی وارد به مکانیزم، برابر است با جمع برداری نیروهای F_2 ، F_3 و F_4 .

$$F = \begin{cases} F_x = F_{2x} + F_{3x} + F_{4x} \\ F_y = F_{2y} + F_{3y} + F_{4y} \end{cases} \quad (5)$$

نیروی F عنوان شده با رابطه (5) مربوط به زاویه ورودی θ_r می‌باشد. با تغییر این زاویه، می‌توانیم نیروی F مربوط به زاویه جدید را بدست آورده و نیروی لرزشی را بعنوان تابعی از زاویه ورودی محاسبه نمود. هدف کلی به حداقل رساندن اندازه نیروی F می‌باشد. اگر اندازه نیروی بدست آمده در زاویه $(\theta_r)_i$ را با F_i نمایش دهیم می‌توانیم تابع برازندگی را با جمع وزنی میانگین این نیروها و مقدار ماکزیمم آن، بدست آوریم. با توجه به اینکه هدف عبارت است از به حداقل رساندن نیروی برآیند در همه نقاط کاری که مکانیزم در یک سیکل از آنها عبور می‌کند، می‌باشد، تابع برازندگی به شکل زیر تعریف می‌گردد. یعنی:

$$f = \frac{1}{\theta_{stop} - \theta_{start}} \int_{\theta_{start}}^{\theta_{stop}} |F| d\theta + C \max(|F|) \quad (6)$$

ترم اول این رابطه، مقدار متوسط نیروی برآیند را در بازه کاری مینیمم می‌کند و ترم دوم آن باعث مینیمم شدن مقدار ماکزیمم نیروی برآیند می‌شود. این ترم از بروز نیروهای ضربه‌ای به سیستم در جواب بهینه، جلوگیری می‌کند. به نوعی می‌توان این دو جمله را بصورت یک مسئله بهینه‌سازی دو هدفی نیز در نظر گرفت. بدیهی است که طراح می‌تواند با کنترل وزن این دو جمله، اهداف مورد نظر خود را بطور دقیقتر در طراحی لحاظ کند.

۴- حل یک مثال عددی

روش حل مسئله بدین صورت است که مرکز اجرام میله‌های ۲ و ۴ را طوری تغییر می‌دهیم تا تابع هدف مینیمم شود. جواب‌های بدست آمده بصورت $((mr)_i^*, \varphi_i^*)$ می‌باشد. هر عضو، دارای جرم مشخص m_i در محل مرکز جرم خودش، (r_i, φ_i) است. باید جرم m_i' در محل (r_i', φ_i') بگونه‌ای اضافه شود که:

$$\begin{cases} m_i' r_i' e^{\varphi_i'} + m_i r_i e^{\varphi_i} = m_i^* r_i^* e^{\varphi_i^*} \\ m_i' + m_i = m_i^* \end{cases} \quad (7)$$

در معادلات فوق، m_i' ، r_i' و φ_i' مجهولند که با سه معادله فوق، قابل دستیابی هستند. m_i' جرم اضافه شده به عضو i در موقعیت (r_i', φ_i') است. ولی برای مکانیزم‌های مختلف، برخی از جواب‌ها ممکن است جواب‌های قابل قبولی نباشند. مثلاً ممکن است m_i' مقدار خیلی زیادی شود و یا محلی که جرم باید اضافه شود در موقعیت مناسبی نباشد. شکل‌های ۲ و ۳ گراف‌های دکارتی و قطبی نیرو را برای چهار میله‌ای با مشخصات

$$a_1 = .6m, a_2 = .9m, a_3 = .75m, a_4 = 1m$$

$$\theta_1 = 0, \theta_r(\text{input})$$

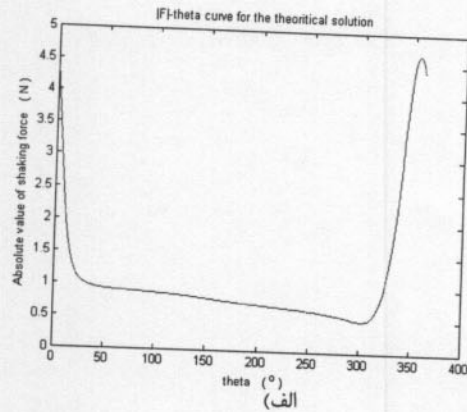
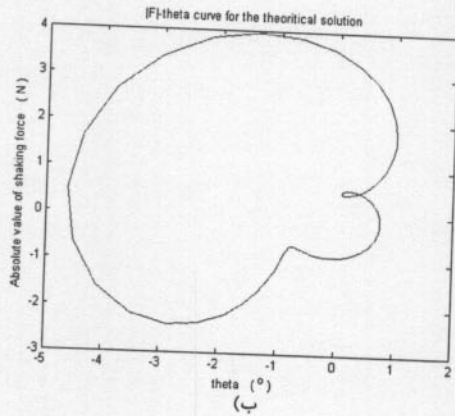
$$\omega_r = 1 \text{ rad/sec}, \alpha = 0 \text{ rad/sec}^2$$

$$r_1 = r_2 = 0, r_3 = .25m$$

$$\varphi_1 = \varphi_2 = 0, \varphi_3 = 15^\circ$$

$$m_r = 1kg$$

نشان می‌دهند. از حل سینماتیکی مکانیزم، سرعت‌ها و شتاب‌های آن، بدست می‌آیند. بدلیل وجود جرم عضوها، نیروهای اینرسی نسبتاً بزرگی به سیستم وارد می‌شود و بدلیل تغییر در اندازه و/یا جهت این نیروها، آن‌ها بطور نوسانی به مکانیزم وارد می‌شوند و ارتعاشات پایه را فراهم می‌آورند که باید توجه زیادی به حذف آنها نمود.

شکل ۲. الف) نمودار اندازه نیروی لرزشی بر حسب زاویه دوران، ب) نمودار قطبی نیروی لرزشی

جواب‌های حاصل از حل تحلیلی این مسئله عبارتند از:

$$m_1 r_1 = .6151 \text{ kgfm} \quad \varphi_1 = 172.7486^\circ$$

$$m_2 r_2 = .3333 \text{ kgfm} \quad \varphi_2 = -75^\circ$$

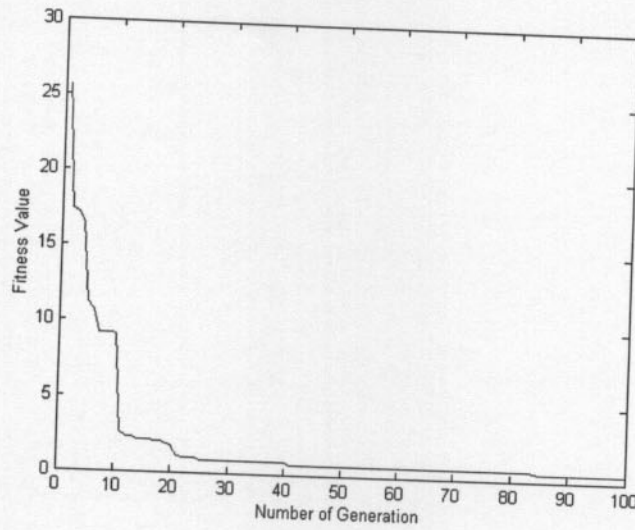
همانطور که ملاحظه می‌شود، جواب‌های تحلیلی برای داده‌های فوق، پیشنهاد می‌دهند که مرکز جرم لینک ۲ در محلی باشد که گشتاور $.615 \text{ kgfm}$ به میله ۲ اعمال شود. جرم 6.15 kg در فاصله ده سانتیمتری لولا و زاویه $\varphi_1 = 172.75^\circ$ نسبت به میله، چنین گشتاوری را تولید می‌نماید. اگر جرم میله ۲ برابر 2 kg و به صورت متمرکز در وسط آن باشد، آنگاه باید جرم 4.15 kg را در فاصله $.36 \text{ m}$ و زاویه $\varphi' = 177^\circ$ اضافه نماییم تا مرکز جرم، به محل مورد نظر منتقل شود. در واقع برای متوازن نمودن جرم کم میله، باید جرمی افزون بر دو برابر جرم میله افزوده شود. حال، سعی می‌کنیم که جواب‌های الگوریتم ژنتیک را در شرایطی بدست آوریم که قید فضای محدود طراحی را به متغیرها اعمال کنیم. قید اعمال شده برای فضای جستجوی جواب‌ها اینست که فضای جستجوی جواب‌ها بی‌نهایت نیست. قید اعمال شده بر روی فاصله مرکز جرم (r_2 و r_4) اینست که آن‌ها نمی‌توانند از حداکثر یک و نیم برابر طول میله متناظرشان بیشتر شوند و قید اعمال شده بر روی زاویه مرکز جرم میله‌های ۲ و ۴ اینست که آن‌ها در فضای

$$\left[-\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{6} \right] \text{ جستجو می‌شوند.}$$

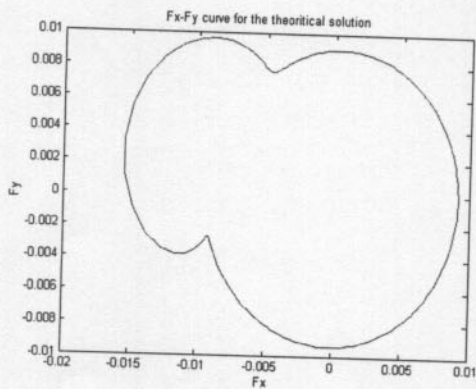
در شکل ۳ نمودار تابع هدف بر حسب تولید نسل، رسم شده است. ملاحظه می‌شود که الگوریتم برای جستجوی جواب در مراحل اول تولید نسل از رشد مناسبی برخوردار است. شکل ۴ الف) نمودار بهترین جواب بدست آمده (بهترین مقدار نیرو) بر حسب زاویه دوران ورودی را نشان می‌دهد و در شکل ۴ ب) همان نمودار به فرم قطبی رسم شده است. همانطور که مشاهده می‌شود، مقدار ماکزیمم نیرو از 1.3 N تجاوز نکرده است. همچنین، تغییرات شدیدی در مقدار نیرو و یا جهت آن نداریم. اگر چه این جواب‌ها، نیروهای لرزشی را کاملاً حذف نمودند، ولی مقدار آنها را تا حدی کاهش دادند که از نظر عملی قابل قبول باشد. جواب‌های بدست آمده برای فواصل تعریف شده مراکز اجرام و زوایای آن‌ها عبارتند از:

$$m_1 r_1 = .2912 \text{ kgfm} \quad \varphi'_1 = -16.3287^\circ$$

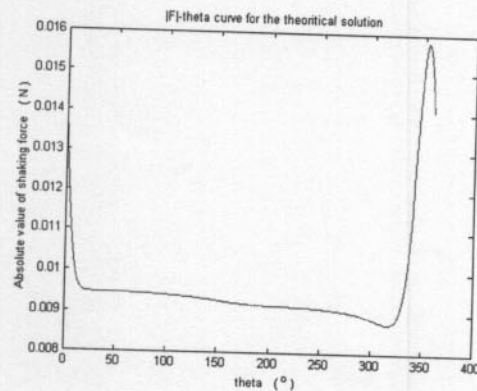
$$m_2 r_2 = -.2799 \text{ kgfm} \quad \varphi'_2 = 12.1465^\circ$$

شکل ۳. نمودار تابع هدف بر حسب تولید نسل

(ب)

(الف)

شکل ۴ الف). جواب بدست آمده برای نیروی لرزشی ب) فرم قطبی نیروی لرزشی

این جواب‌ها مقدار تابع هدف به $0.033574 N$ و مقدار ماکزیمم نیرو را به $0.0158 N$ ، کاهش دادند که نسبت به جواب‌های تحلیلی در بازه نامحدود، قابل قبول می‌باشد.

۵- نتیجه گیری و بحث

اگر چه این مسئله، دارای جواب‌های تحلیلی است، ولی ممکن است جواب‌های تحلیلی بگونه‌ای باشند که نتوان آن‌ها را پیاده‌سازی نمود و یا حتی ممکن است شرایط کاری، محدوده مشخصی را برای فاصله مرکز جرم لینک‌ها فراهم نماید. مزیت الگوریتم‌های ژنتیک در اینجا کاملاً آشکار می‌شود و آن اینست که با استفاده از این الگوریتم‌ها می‌توان جواب‌های بهینه در یک بازه خاصی را جستجو کرد. یعنی بسته به شرایط کاری مورد نیاز، جواب‌های بهینه مناسب را بدست آورد و این در صورتی است که روش‌های تحلیلی در باره جواب‌های نسبتاً خوب، هیچ راه حلی پیشنهاد نمی‌کنند.

۶- مراجع

- 1- Berkof, R.S., Lowen, G.G., "Theory of shaking moment optimization of force-balanced four-bar linkages", J. Eng. For Ind., Vol. 93 B, NO. 1, 1971, pp 53-60.
- 2- Erdman, A.G., Sandor, GN., "Advanced Mechanism Design: Analysis and Synthesis", Vol. 2, pp 435-440.
- 3- Rajabi Mashhadi, H. et al., "Transaction Evaluation and Unit Commitment in a Bilateral Electricity Market Using Genetic Algorithm", European Transaction for Electrical Power (ETEP), Vol. 11, No. 5, Sept/Oct 2001

ضمیمه

اکنون به حل تحلیلی تعادل نیرویی مکانیزم چهار میله می پردازیم [۲].
 S را بعنوان مرکز جرم سیستم چهار میله‌ای در نظر می گیریم. r_s ، موقعیت S را نسبت به نقطه A مشخص می کند.
 جرم کل سیستم، عبارت است از:

$$M = \sum_{i=1}^4 m_i \quad (1)$$

که در آن m_i جرم میله i ام می باشد. بنابراین r_s از رابطه (۲) قابل محاسبه است.

$$M.r_s = \sum_{i=1}^4 m_i.r_i \quad (2)$$

که در آن بردارهای r_i در شکل ۱ مشخص شده اند. با توجه به شکل ۱ می توانیم بردار موقعیت مرکز ثقل هر میله بنویسیم.

$$\begin{aligned} \bar{r}_1 &= r_1 e^{i(\theta_1 + \varphi_1)} \\ \bar{r}_2 &= r_2 e^{i(\theta_2 + \varphi_2)} + a_2 e^{i\theta_2} \\ \bar{r}_3 &= r_3 e^{i(\theta_3 + \varphi_3)} + a_3 e^{i\theta_3} \end{aligned} \quad (3)$$

با جایگزینی روابط (۳) در معادله (۲) داریم:

$$M.r_s = m_1 r_1 e^{i(\theta_1 + \varphi_1)} + m_2 (r_2 e^{i(\theta_2 + \varphi_2)} + a_2 e^{i\theta_2}) + m_3 (r_3 e^{i(\theta_3 + \varphi_3)} + a_3 e^{i\theta_3}) \quad (4)$$

معادله حلقه بسته برداری زیر نیز باید در تمامی شرایط، حاکم باشد.

$$a_1 e^{i\theta_1} + a_2 e^{i\theta_2} - a_3 e^{i\theta_3} - a_4 e^{i\theta_4} = 0, \quad \theta_1 = \text{const} \quad (5)$$

معادله فوق نشان می دهد که عبارات وابسته به زمان معادله (۴)، مستقل خطی نیستند. معادله (۵) را برای $e^{i\theta_2}$ حل می کنیم.

$$e^{i\theta_2} = \frac{1}{a_2} (a_1 e^{i\theta_1} + a_3 e^{i\theta_3} - a_4 e^{i\theta_4}) \quad (6)$$

با جایگزینی معادله (۶) در معادله (۴) داریم:

$$M.r_s = \left[m_1 r_1 e^{i\varphi_1} + m_2 a_2 - m_3 r_3 \frac{a_1}{a_2} e^{i\varphi_1} \right] e^{i\theta_1} + \left[m_1 r_1 e^{i\varphi_1} + m_3 r_3 \frac{a_1}{a_2} e^{i\varphi_1} \right] e^{i\theta_2} + \left[m_2 a_1 + m_3 r_3 \frac{a_1}{a_2} e^{i\varphi_1} \right] e^{i\theta_3} \quad (7)$$

که می توان آن را به فرم زیر نوشت.

$$M.r_s = A e^{i\theta_1} + B e^{i\theta_2} + C \quad (8)$$

اگر عبارات وابسته به زمان، حذف شوند، یعنی اگر $A=B=0$ آنگاه $M.r_s$ مقدار ثابتی می شود و معیار مورد نیاز برای توازن نیرویی، حاصل شده است. اگر $A=0$ آنگاه:

$$m_1 r_1 e^{i\varphi_1} + m_2 a_2 - m_3 r_3 \frac{a_1}{a_2} e^{i\varphi_1} = 0 \quad (9)$$

با نوشتن معادله حلقه بسته برای مثلث PG₃Q داریم:

$$r_r e^{i\varphi_r} = a_r + r'_r e^{i\varphi'_r} \quad (10)$$

با ترکیب معادلات (9) و (10)، داریم:

$$m_r r_r e^{i\varphi_r} = m_r r'_r \frac{a_r}{a_r} e^{i\varphi'_r} \quad (11)$$

شرط فوق زمانی برقرار است که

$$m_r r_r = m_r r'_r \frac{a_r}{a_r}, \quad \varphi_r = \varphi'_r \quad (12)$$

با بررسی شرط B=0 نیز به رابطه

$$m_r r_r = m_r r_r \frac{a_r}{a_r}, \quad \varphi_r = \varphi_r + \pi \quad (13)$$

می‌رسیم. با برقراری شرایط فوق، مرکز جرم کلی سیستم، با تغییر زمان، تغییری نخواهد کرد و موقعیت مرکز مکانیزم در حین کار مکانیزم جابجا نمی‌شود.

$$r_s = \frac{1}{M} \left(m_r a_r + m_r r_r \frac{a_r}{a_r} e^{i\varphi_r} \right) e^{i\theta} = \frac{1}{M} C \quad (14)$$